
Praha ani firmy vědu nepodporují

Praha ani firmy vědu nepodporují

Kulatý stůl MF Dnes pořádaný v rámci 9. ročníku Evropského fóra vědy a techniky zleva: předsedající Martin Komárek (MF Dnes), prof. Václav Pačes (AV ČR), prof. Cyril Höschl (UK), prof. Václav Hampl (UK), prof. Michal Anděl (UK)

Ostrá kritika přístupu pražského regionu k podpoře vědy zazněla včera na Kulatém stolu MF Dnes pořádaném v rámci 9. ročníku Evropského fóra vědy a techniky. Praha je desátý nejbohatší region v Evropě, ale je jediným regionem, který do podpory vědy a výzkumu neinvestuje a to přesto, že se na území hlavního města vytváří přibližně 60 procent vědeckých výkonů celé České republiky.

Pražské vědecké a výzkumné instituce jsou navíc v podstatě vyloučeny z operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (VaVPI), který disponuje cca. 60 miliardami korun. Využití těchto fondů v České republice označil rektor Václav Hampl za problematické i proto, že přístroje poputují tam, kde nejsou lidé. Hampl v této souvislosti varoval před reálným nebezpečím, že „velké infrastruktury, které budou vybudovány z VaVPI na různých místech republiky, nedokáží dodržet podmínku ekonomické soběstačnosti a v případě sanování z veřejných prostředků bude Praha opět znevýhodněna.“ Tento stav zapříčinilo rozhodnutí politických zastupitelů, jak připomenul Prof. Václav Pačes, a město přišlo na rozdíl od hlavních měst Polska a Maďarska o možnost čerpat finance.

V diskusi věnované financování vědy a její úrovni označili představitelé Univerzity Karlovy a Akademie věd za jednu z příčin nedostatečné podpory vědy a výzkumu ze strany průmyslu skutečnost, že v České republice nepůsobí dostatek firem, které by byly schopné provádět inovační transfer. Příkladem jsou výrobky prof. Antonína Holého, které farmaceutické firmy vyrábí ve světě a nikoli v Čechách. Jistou překážku pro zahraniční firmy představuje i právní stav v České republice.

Kriticky se účastníci panelu vyjádřili i k praxi, kdy firmy jako např. ČEZ získávají podporu na vlastní výzkum, nebo Ministerstvo průmyslu a obchodu podpoří grant nazvaný "Pasivní detekce a lokalizace člověka za překážkou" 29 milionů Kč, zkoumající možnosti detekování zavalené osoby pomocí fonendoskopu přimontovaného na plastovou trubici.

Panelisté vyjádřili svou nespokojenost s dosavadním způsobem fungování Rady pro výzkum, vývoj a inovace, která by měla být poradním orgánem. Její proměna na zastupitelský orgán tak nemá nic společného s původními představami Otto Wichterleho, který předpokládal její složení z vědců. Prof. Cyril Höschl poukázal na rozpor ve statutu rady, podle něžž je v čele exekutiva.

Východisko ze současné neuspokojivé situace financování vědy spatřovali účastníci diskuse částečně v čerpání evropských grantů. Podle prof. Evy Sykové by byla ovšem potřebná změna národní politiky podpory výzkumu, která by napomohla lepší konkurenceschopnosti českých žadatelů v Bruselu.

Představitelé předních vědeckých institucí se na Kulatém stole Mladé Fronty Dnes shodli, že na financování vědy a výzkumu v České republice se možné pohlížet jako sklenici, která je buď z poloviny prázdná, nebo z poloviny plná, ale rozhodně ne vrchovatá.

P.K.